

Brüssel, 19.12.2018
COM(2018) 855 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Ülevaade olukorrast ja edasised sammud seoses vastastikkuse põhimõtte kohaldamata
jätmisega viisapoliitika valdkonnas**

I. SISSEJUHATUS

12. aprillil 2016 esitas komisjon teatise „Ülevaade olukorrast ja võimalikud edasised sammud seoses vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmisega teatavates kolmandates riikides viisapoliitika valdkonnas“¹. Teatises on märgitud, et komisjoni aktiivsel toetusel on lahendatud enamik vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmise juhtumeid, millest on teatatud seoses kaheksa kolmanda riigiga. Teatises on siiski meelde tuletatud, et kui asjaomane kolmas riik ei kaota viisanõuet 12. aprilliks 2016, on komisjon nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määruse (EÜ) nr 539/2001 (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1289/2013) alusel kohustatud võtma vastu delegeeritud õigusakti, millega peatatakse 12 kuuks viisavabaduse kohaldamine selle kolmanda riigi kodanike suhtes². Määruse kohaselt peab komisjon arvesse võtma ka tagajärgi, mida viisavabaduse peatamine tooks kaasa ELi ja selle liikmesriikide välissuhetele.

2016. aasta aprilli teatises hinnati viisavabaduse peatamise tagajärgi ning mõju ELi kodanike ja äriühingute jaoks ning asjaomaste kolmandate riikide kodanike jaoks ja kutsuti Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles arutama, milline on kõige asjakohasem viis edasi liikuda. 2016. aasta juulis³ ja detsembris⁴ ning 2017. aasta mais⁵ ja detsembris⁶ esitas komisjon uued teatised. Värskeimas, 2017. aasta detsembri teatises vastastikkuse viisavabaduse kohta esitas komisjon ülevaate olukorrast ja võimalikud edasised sammud seoses vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmisega USAs (teatanud Bulgaaria, Horvaatia, Küpros, Poola ja Rumeenia), mis on ainus järelejäänud vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmise juhtum⁷.

Kui viimast teatist tutvustati Euroopa Parlamendis, kutsusid mõned Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste ning justiits- ja siseasjade komisjoni liikmed komisjoni üles võtma vastu delegeeritud õigusakt, millega peatatakse ajutiselt USA kodanike viisanõudest vabastamine, teised aga jagasid komisjoni arvamust mõju kohta, mida peatamine transatlantilistele suhetele avaldaks, ja nad tunnustasid vastastikkuse viisavabaduse saavutamiseks tehtavaid jõupingutusi. Nagu on mainitud ka varasemates teatistes, ei ole nõukogu seda küsimust viimase 12 kuu jooksul käsitlenud.

Käesolevas teatises esitatakse kokkuvõtte edusammudest, mis on tehtud alates 2017. aasta detsembrist USAga vastastikkuse viisavabaduse saavutamiseks.

¹ COM(2016) 221 final, 12. aprill 2016.

² See säte sisaldub nüüd Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määruses (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (kodifitseeritud) (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

³ COM(2016) 481 final, 12. juuli 2016.

⁴ COM(2016) 816 final, 21. detsember 2016.

⁵ COM (2017) 227 final, 2. mai 2017.

⁶ COM(2017) 813 final, 20. detsember 2017.

⁷ Eelmises teatises anti ülevaade kõigist lahendatud vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmise juhtumitest. 2014. aastal sai komisjon teated vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmise kohta viielt liikmesriigilt: Bulgaaria, Horvaatia, Küpros, Poola ja Rumeenia. Need teated puudutasid Kanadat, USA-d, Austraaliat, Bruneit ja Jaapanit. Vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmise juhtumid, mis olid seotud Kanada, Austraalia, Bruneit ja Jaapaniga, lahendati kõik täieliku vastastikkuse viisavabaduse saavutamise kaudu. 6. novembril 2018 teatas Jaapan Rumeeniale, et viisavabadus, mis kehtis Rumeenia passi, sealhulgas ajutise passi omanike suhtes 31. detsembrini 2018, muutub alates 1. jaanuarist 2019 tähtjatuks.

II. VIIMASED ARENGUD

1. USA viisanõudest loobumise programmi nõuded ja areng

Viisanõudest loobumise programmi nõuded määrab kindlaks USA ja need kas sätestatakse USA õiguses, nagu viisa andmisest keeldumise määra puhul, või kuuluvad sisejulgeolekuministeeriumi kehtestatud nõuete hulka.

Viisanõudest loobumise programm ei ole USA jaoks pelgalt reisimise lihtsustamise programm, vaid ka julgeolekuprogramm. USA tugevdas programmi julgeolekuaspekte, tehes sellesse 2017. aasta detsembris mõned lisamuudatused. Muudatused tegi sisejulgeolekuministeerium ja need puudutasid peamiselt üle lubatud aja viibimise määra, lennundusjulgestust ja turvanõuete karmistamist ning nendega nõutakse eelkõige olemasoleva teabejagamiskorra täielikku rakendamist, et kontrollida reisijaid süstemaatiliselt USA terrorismivastase võitlusega seotud teabe alusel⁸. Komisjon jälgib tähelepanelikult kõnealuseid muudatusi, mida kohaldatakse nii viisanõudest loobumise programmi praeguste osalejate kui ka selles osaleda soovijate suhtes ning mida tuleb nüüd käsitada põhinõuetena.

USA on nende viie asjaomase liikmesriigi hindamisel, kes soovivad viisanõudest loobumise programmis osaleda, keskendunud eelkõige järgmistele nõuetele.

Viisa andmisest keeldumise määr

Vastavalt USA õigusnormidele, mis on sätestatud USA sisserände ja kodakondsuse seaduses, peab viisanõudest loobumise programmis osaleda soovivate riikide puhul viisa (välja arvatud sisserändaja viisa) andmisest keeldumise aastamäär olema alla 3 % või kahe aasta keskmine määr alla 2 %. 2017. aasta viisa andmisest keeldumise statistika järgi on see näitaja nõutavast piirmäärast (3 %) kõrgemal viiest liikmesriigist nelja puhul (14,97 % Bulgaaria, 5,1 % Horvaatia, 5,92 % Poola ja 11,76 % Rumeenia puhul). Asjaomased liikmesriigid teevad aktiivselt tööd viisa andmisest keeldumise määra alandamiseks. Edusamme on tehtud, sest viisa andmisest keeldumise määr on mitme asjaomase liikmesriigi puhul 2016. aastaga võrreldes alanenud. Bulgaaria puhul on viisa andmisest keeldumise määr viimastel aastatel stabiilselt langenud: 2015. aasta 17,3 %-lt 2016. aastal 16,9 %-le ja 2017. aastal 14,97 %-le. Viisa andmisest keeldumise määr vähenes ka Horvaatia puhul: 6,8 %-lt 2016. aastal 5,1 %-le 2017. aastal. Küprose näitaja püsib allpool piirmäära 3 %: 2016. aastal oli see 2 % ja 2017. aastal 1,69 %⁹. Poola puhul oli viisa andmisest keeldumise määr 2017. aastal eelneva aastaga võrreldes (2016. aastal 5,4 %) mõnevõrra suurem, kuid näitaja on viimastel aastatel kokkuvõttes stabiilselt langenud. Rumeenia puhul on viisa andmisest keeldumise määr püsinud viimastel aastatel stabiilne ja 2017. aasta näitaja oli 2016. aasta omast (11,4 %) veidi kõrgem.

Mitu liikmesriiki on korraldanud teabekampaaniaid, mida EL on rahaliselt toetanud ja kus on aktiivselt osalenud USA kohalikud konsulaarosakonnad ning mille eesmärk on olnud suurendada teadlikkust USAsse reisimise tingimustest ja alandada selle tulemusel viisa andmisest keeldumise määra (2017. aastal tehti seda Horvaatias, Bulgaarias ja Rumeenias). Teavitustegevusega on tegelenud ka teised liikmesriigid: Bulgaaria on teinud koostööd USA kohaliku konsulaarosakonnaga, et koostada suunised, milles selgitatakse USA viisa taotlemise

⁸ <https://www.dhs.gov/news/2017/12/15/secretary-kirstjen-nielsen-announces-targeted-security-enhancements-visa-waiver>

⁹ Küpros täidab juba viisa andmisest keeldumise määra nõuet (3 %), kuid USA teatas, et ta võtab tervikuna arvesse kõiki olulisi asjaolusid ja et saare lõhestatus kujutab endast erilist probleemi.

protsessi, mille osa on ka viisaintervjuu. Sellise teavitustegevusega on varem tegelenud ka teised asjaomased liikmesriigid.

Sellega seoses on USA ametiasutustelt küsitud asjaomaste liikmesriikide kodanikele viisa andmisest keeldumise määrade üksikasju, et teavitustegevust oleks võimalik paremini suunata.

Raske kuritegevuse tõkestamise ja sellevastase võitluse lepingu rakendamine

Lisaks raske kuritegevuse tõkestamise ja sellevastase võitluse lepingule allakirjutamisele muutsid USA sisejulgeolekuministeeriumi poolt 2017. aastal tehtud sihipärased muudatused kohustuslikuks nimetatud lepingu täieliku rakendamise riikide poolt, kes soovivad viisanõudest loobumise programmis osaleda. Kõik asjaomased liikmesriigid on teinud tööd selle tingimuse täitmiseks. Bulgaaria, Horvaatia, Küpros ja Rumeenia on nimetatud lepingule USAgale alla kirjutanud ja selle ratifitseerinud ning on teinud tööd selle täielikuks rakendamiseks, et täita USA kehtestatud viisanõudest loobumise programmi nõuded.

2018. aasta mais toimunud kolmepoolsel kohtumisel (vt punkt II.2) teatas Poola oma kavatsusest alustada USAgale uuesti läbirääkimisi, et kirjutada alla raske kuritegevuse tõkestamise ja sellevastase võitluse lepingule, mis parafeeriti 2013. aastal, kuid millele ei ole veel alla kirjutatud. Oktoobris toimunud kolmepoolsel kohtumisel keskendusid arutelud sellele, kuidas kiirendada tööd raske kuritegevuse tõkestamise ja sellevastase võitluse lepingu allakirjutamiseks ja sõlmimiseks Poola ja USA vahel, ning parafeeritud lepingu läbivaatamise tähtjaks määrati 2018. aasta lõpp. Komisjon toetab lepingu kiiret sõlmimist ja rakendamist, sest see on USA kehtestatud nõue, mis peab olema täidetud, et saaks kaaluda riigi osalemist viisanõudest loobumise programmis.

Sisejulgeolekut käsitleva presidendi direktiivi nr 6 / terrorismi seire keskuse kokkuleppe rakendamine¹⁰

Lisaks sisejulgeolekut käsitlevale presidendi direktiivile nr 6 / terrorismi seire keskuse kokkuleppele allakirjutamisele muutus 2017. aasta detsembris USA sisejulgeolekuministeeriumi poolt viisanõudest loobumise programmis tehtud muudatuste tulemusel kohustuslikuks nimetatud lepingu täielik rakendamine. Asjaomased liikmesriigid on kokkuleppele alla kirjutanud ja selle ratifitseerinud, kuid selleks, et seda käsitataks täielikult rakendatuna, nõuab USA sagedasemat aruandmist ja USA esitatud teabe süstemaatilist kasutamist. Kõik asjaomased liikmesriigid on teinud tööd selle nõude täitmiseks, näiteks seades riiklike ametiasutuste ja USA terrorismi seire keskuse vahel sisse operatiivse teabevahetuse.

Kaotatud ja varastatud passidest teatamine

USA nõuab julgeolekukaalutlustel, et kõik viisanõudest loobumise programmis osalevad riigid teavitaksid kaotatud ja varastatud passidest mitmepoolseid organisatsioone, nagu Interpol, hiljemalt 24 tundi pärast vargusest või kaotsiminekest teada saamist. Enamikul asjaomastel liikmesriikidel on juba automatiseeritud lahendused igapäevaseks aruandluseks.

¹⁰ Sisejulgeolekut käsitlev presidendi direktiiv nr 6 / terrorismi seire keskuse kokkulepe (HSPD6/TSC) on julgeolekukokkulepe, milles on sätestatud kord viisanõudest loobumise programmis osaleva riigi ja USA terrorismi seire keskuse vahel teabe vahetamiseks teadaolevate terroristide või terrorismis kahtlustatavate isikute kohta.

Küpros annab kaotatud ja varastatud passidest iga päev teada käsitsi ja töötab praegu selle nimel, et minna 2019. aastal üle automatiseeritud aruandlusele.

Lisaks eespool kirjeldatud meetmetele tuleks edusamme, mida viis asjaomast liikmesriiki on kriteeriumide täitmiseks teinud, vaadata osana ELi üldistest jõupingutustest sellistes valdkondades nagu lennundusjulgestus, terrorismivastane võitlus ja dokumentide turvalisus, milles EL ja USA osalevad üleilmsetes ühistes pingutustes ja teevad koostööd maailmas julgeoleku parandamiseks eesmärgiga kaitsta end ühiste ohtude vastu.

Mis puudutab viisanõudest loobumise programmi üldist arengut, siis USA sisserände ja kodakondsuse seaduses on sätestatud, et kui USA riigist lennuteede kaudu lahkumise kontrollimise süsteem on kasutusele võetud, on sisejulgeolekuministril jälle õigus viisa andmisest keeldumise piirmäära (3 %) kriteeriumist erandeid teha. Sel juhul võidakse kaaluda selliste riikide osalemist viisanõudest loobumise programmis, mille viisa andmisest keeldumise määr on alla 10 %, tingimusel et nad täidavad kõik muud nõuded. Peale selle märgib komisjon, et paljud USA seadusandjad peavad riigist lennuteede kaudu lahkumise kontrollimise biomeetrilist süsteemi oluliseks küsimuseks. USA ametiasutused on aga öelnud, et eelarvepiirangud on põhjus, mis riigist lennuteede kaudu lahkumise kontrollimise süsteemi ei ole seni rakendatud ning katseprojektid on käivitatud ainult mõnes lennujaamas. Komisjon on suhtluses USAGA juhtinud tähelepanu sellele, et ELis on kasutusele võetud sarnane süsteem (riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem), mida praegu rakendatakse, ning et ta on valmis USAGA oma kogemusi jagama.

Mis puudutab viisanõudest loobumise programmi nõudeid, mida ei ole täidetud, siis nelja liikmesriigi puhul on peamiseks õiguslikuks takistuseks viisa andmisest keeldumise määr. Lisaks ei olnud USA ametiasutuste sõnul mõni asjaomane liikmesriik ikka veel täitnud muid viisanõudest loobumise programmi nõudeid, nagu Interpoli varastatud ja kaotatud reisidokumentide andmebaasi iga päev teadete edastamine ning raske kuritegevuse tõkestamise ja sellevastase võitluse lepingu allakirjutamine ja täielik rakendamine.

2. Ülevaade ELi ja USA suhtlusest

Viimasel 12 kuul on poliitilist ja tehnilist suhtlust märkimisväärselt tõhustatud ja komisjon on jätkuvalt kasutanud iga võimalust, et kutsuda USAd üles tegema viie asjaomase liikmesriigiga rohkem koostööd ja kiirendama täieliku vastastikuse viisavabaduse poole liikumist. Suhtluses USAGA on komisjon viie asjaomase liikmesriigiga koordineerides nõudnud, et jõupingutuste tulemusena võtaksid kõik osapooled intensiivsemaid ja konkreetsemaid meetmeid, tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele.

Vastastikust viisavabadust arutati kõigil ELi ja USA vahelistel ametlikel kohtumistel, eelkõige ELi ja USA justiits- ja siseministrite kahel kohtumisel, mis toimusid mais Sofias ja novembris Washingtonis, ELi ja USA justiits- ja siseküsimuste teemalisel kõrgemate ametnike kohtumisel, mis toimusid 2018. aasta veebruaris ja septembris, ning komisjoni, USA ja viie asjaomase liikmesriigi vahelistel kolmepoolsetel kohtumistel, mis toimusid 2018. aasta mais Washingtonis ja oktoobris Brüsselis.

Kolmepoolne kohtumine Washingtonis

Pärast kuut Brüsselis toimunud kolmepoolset kohtumist korraldati kolmepoolsed läbirääkimised 2018. aasta mai alguses esimest korda Washingtonis. USA poole pealt osalesid mitmed eksperdid ja toimus suhtlus kõrgemate ametnikega, mis andis viiele asjaomasele

liikmesriigile ja komisjonile võimaluse kohtuda peamiste partneritega USAst. Viis asjaomast liikmesriiki täitsid sisejulgeolekuministeeriumi enesehindamismaatriksi viisanõudest loobumise programmi nõuete täitmise kohta, et hinnata valdkondi, kus on toimunud edasimineku, ja kiirendada tööd selliste nõuete (vt punkt II.1) täitmiseks, mis USA ametiasutuste arvates on täitmata.

Washingtonis toimusid ka kohtumised mitmesuguste sidusrühmadega, sealhulgas kongressi ametnikega, et suurendada teadlikkust vastastikuse viisavabaduse küsimusest ja ELi, sealhulgas viie asjaomase liikmesriigi rakendatud ulatuslikest meetmetest julgeoleku tugevdamiseks ja välispiiride haldamise tõhustamiseks.

ELi ning USA justiits- ja siseministrite kohtumine Sofias

22.–23. mail toimunud ELi ning USA justiits- ja siseministrite kohtumisel rõhutasid ELi nõukogu eesistujariik Bulgaaria ja komisjon mõlemad seda, et ELi ja USA täieliku vastastikuse viisavabaduse poole liikumisel on vaja kiiresti edusamme teha. USA kordas oma seisukohta, et kõik riigid peavad viisanõudest loobumise programmis osalemiseks täitma USA kohustuslikud nõuded, mida viis asjaomast liikmesriiki ei ole veel teinud, ning et USA suhtleb nende viie liikmesriigiga sellel teemal ka edaspidi. **Ministrite kohtumise järel tehtud ühisavalduses märgiti, et Euroopa Liit ja USA tegid kokkuvõtte Euroopa Liidu ja USA edusammudest, samuti viie asjaomase ELi liikmesriigi edusammudest viisanõudest loobumise programmi kohustuslike nõuete täitmisel, mis on nimetatud programmis osalemise eelduseks.**

Kolmepoolne kohtumine Brüsselis

Järgmine kolmepoolne kohtumine toimus oktoobris Brüsselis. Ajakohastatud enesehindamismaatriksi alusel jälgiti iga liikmesriigi edasiliikumist. Selle käigus vaadeldi pärast eelmist, mais toimunud kolmepoolset kohtumist tehtud edusamme ning keskenduti viisa andmisest keeldumise määra alandamiseks tehtavatele jõupingutustele, tööle asjaomaste julgeolekukokkulepete täieliku rakendamise poole liikumisel ja sellele, et saada USA-lt selged ja objektiivsed suunised ülejäänud nõuete täitmiseks vajaliku kohta. Selle kolmepoolse kohtumise järel oli, et mõni liikmesriik oli asjaomaste kokkulepete täielikul rakendamisel, mis on üks nõuetest, edasi liikunud.

ELi ning USA justiits- ja siseministrite kohtumine Washingtonis

ELi ning USA justiits- ja siseministrite kohtumine toimus 9. novembril 2018 Washingtonis ning komisjon ja ELi nõukogu eesistujariik Austria kordasid selle raames tungivat üleskutset liikuda vastastikuse viisavabaduse saavutamisel edasi. Komisjon kordas, et vaja on konkreetseid ja objektiivseid võrdlusaluseid, et asjaomaste liikmesriikide jõupingutused oleksid paremini viisanõudest loobumise programmi nõuete täitmisele suunatud. **Ministrite kohtumise järel tehtud ühisavalduses rõhutati, et mõlema poole arvates on oluline teha edusamme saavutamaks vastastikune viisavaba reisimine oma vastava õigusraamistiku alusel, ning väljendati eelmise vastastikuse viisavabaduse teemalise kolmepoolse kohtumise järel heameelt edusammude üle, mida viis asjaomast liikmesriiki on teinud viisanõudest loobumise programmi kohustuslike nõuete täitmisel, mis on programmis osalemise eelduseks.** Ministrite kohtumisel tehti kokkuvõtte edusammudest ja selle tulemusel lubas USA teha asjaomaste liikmesriikidega koostööd, et anda lisasuuniseid viisanõudest loobumise programmi nõuete täitmiseks tehtava töö kohta.

III. KOMISJONI JÄTKUVAD JÕUPINGUTUSED JA EDASISED SAMMUD

1. Asjaomaste liikmesriikide toetamine ja nendega koordineerimine

Enamik USA kehtestatud viisanõudest loobumise programmi nõudeid kuuluvad USA ja iga asjaomase liikmesriigi kahepoolse koostöö alla, kuid vastastikkus on ELi viisapoliitika aluspõhimõtte ning komisjon toetab ka edaspidi aktiivselt viit asjaomast liikmesriiki ja teeb nendega tihedat koostööd, et aidata neil täita USA viisanõudest loobumise programmi nõuded.

Peale selle, et komisjon aitab kaasa väljakujunenud korrapäraste kolmepoolsete kohtumiste toimumisele, tegeleb ta pidevalt koordineerimisega ja teabe vahetamisega viie asjaomase liikmesriigiga, et tagada asjaomastes valdkondades sobivad järelmeetmed, ning on vajaduse korral teinud kättesaadavaks ka rahalise toetuse. Rahalist toetust on eraldatud Sisejulgeolekufondi riiklike programmide raames. Selles kontekstis on väga olulised ka kõik hiljutised algatused ELis välispiiride haldamise tõhustamiseks ning tõelise ja tõhusa julgeolekuliidu loomiseks. Asjaomaste liikmesriikide ja komisjoni vaheline korrapärane teabevahetus võimaldab jälgida edusamme, mida viis asjaomast liikmesriiki on teinud viisanõudest loobumise programmi kriteeriumide täitmisel.

2. Edasine suhtlus USAga

Edasine suhtlus kõigil tasanditel, sealhulgas tehnilisel ja poliitilisel tasandil ning nii kolmekülgse kahepoolse kontekstis, annab võimalusi jälgida saavutatud edusamme. 2019. aasta alguses toimub järgmine ELi ning USA justiits- ja siseküsimuste teemaline kõrgemate ametnike kohtumine ning kavas on ka uus kolmepoolne kohtumine.

ELi ning USA justiits- ja siseministrite järgmine kohtumine, mis peaks toimuma 2019. aasta kevadel Rumeenias Bukarestis, annab võimaluse edasi liikida. Viis asjaomast liikmesriiki peaksid samuti kasutama kõiki kahepoolsetel tasandil pakutavaid võimalusi, et USAga suhelda ja edusamme teha.

IV. JÄRELDUSED

Komisjoni jätkuv prioriteet on saavutada täielik vastastikune viisavabadus kõigile liikmesriikidele. Ainus vastastikkuse põhimõtte kohaldamata jätmise juhtum on seotud USAga ja komisjon jätkab tööd tulemustele orienteeritud protsessi raames.

Komisjon jätkab suhtlust USA ja viie asjaomase liikmesriigiga, et saavutada kiiremini täielik vastastikune viisavabadus. Komisjon jääb praeguses olukorras arvamusele, et koostöö ja ühised diplomaatilised jõupingutused, mida komisjon koordineerib tihedas koostöös viie asjaomase liikmesriigiga, on endiselt kõige asjakohasemad abinõud.

Seepärast on komisjon jätkuvalt seisukohal, et delegeeritud õigusakti vastuvõtmine USA kodanike viisanõudest vabastamise ajutiseks peatamiseks ei oleks praegu otstarbekas ega teeniks eesmärki saavutada viisavaba reisimine kõigi ELi kodanike jaoks. Selle seisukoha võib edasiste sündmuste käigus läbi vaadata.

Tähtis on tagada ka edaspidi, et ELil on selles olulises küsimuses ühine seisukoht. Komisjon teeb ka tulevikus tihedat koostööd nii Euroopa Parlamendi kui ka nõukoguga, et saavutada täielik vastastikune viisavabadus, ning esitab 2019. aasta septembris aruande uute arengute kohta.